

Ziurgabetasun garaiak bizi ditugu. Esan nahi dugu agian beste garai batzuetan ere halaxe izan dela –beste lurralde eta pertsona batzuen bizitza hori dela oraintxe bertan eta joandako aspaldian–, baina egun etorkizunak ekarriko diguna aurrerabidea ez dela izango badakigula, nahiz eta zail zaigun dakigula onartzea. Aurrerabide bakarra desazkundera izan zitekeen galdetzen genuen iazko Jakin Jardunaldian, eta aurtengoan, demografiaren argitan, lurralde oreka, zaintzaren erronka eta euskararen etorkizuna aztertu nahi izan ditugu.

Ziurgabetasun garaiak bizi ditugu eta ekaitz perfektua inguratzen ari delako susmoa dago han-hemen. Gure bizieraren joera orokorrak honako hauek direla diote adituek: zahartze prozesu azkarra; migrazio mugimenduen ugartzea, eta horrek jendearen eta hizkuntzen joan-etorria handituko du; belaunaldien arteko diferentziak, besteak beste, teknologiek eraginda; genero arteko *berdintasun* prozesua: zortzi urte barru, lan munduan emakume deituak %40 izango ei dira; bizialdi luzeetarako prestatu dira hiriak, 60 urtetik gorakoena izango da eta talde nagusia; hirien nagusitasuna eta landaguneen hustea etorri da, metropolizazio prozesu gogorra; indibidualismoaren, kontsumismoaren, harreman ez-egonkorren kultura areagotuko da eta horren ondorioz bakardadea auzi garrantzitsua izango da; teknologia berrien konektagarritasunak eta konbergentziak areagotu egingo omen du *Gauzen Internet*a deitzen denaren potentziala, eta aplikazio berritzaile ugari agertuko dira geure bizimoduak eta harremanak aldatuko dituztenak; adimen artifiziala garatuz joango da eta makinek ikasteko gaitasuna areagotu ahala guk egiten ditugun gauzak egingo dituzte eta erabakiak hartzen ikasiko dute eta itzultzaile neuronala eguneroko ogia izango da eta horrek hizkuntzei eragingo die, hiztunoi, alegia; aldaketak gertatuko dira botere ekonomikoan –Europatik eta Amerikatik Asiatara eta Afrikara aldatuko da eta horiek izango dira haziko diren ekonomiak–, eta, adibidez, Mendebaldean hazkunde ekonomikoaren beharokada espero da hurrengo urteetan; negozio eredu berriak datoz, datuak diru-iturri bihurtuko dira gero eta gehiago eta horrekin zerbitzu –eta behar– berriak sortuko

dira; erregai fosilen amaiera eta energia iturri berrien ordezkatzeko prozesu zalantzarria ere berehalaxe ezagutuko ditugu; aldaketak gertatuko dira lan merkatuan eta litekeena da epe luzerako egiturazko langabezia sortzea eta 2030a baino lehen automatizazioak Europako langileen %40-60 ordezteak; gobernu-ereduak bilakatu egingo dira: dinamikoagoak eta malguagoak izango ei dira; mundu mailako interdependentzia gero eta handiagoa da jada, ia esparru guztietan; eta, azkenik, populismoen gorakada biziko dugu.

Horiek adituen prospekzioak. Beteko dira? Batzuk bai, besteak auskalo. Egia da prospekzioa bera, sarritan, marrazten duen etorkizunaren –sarri distopikoa– legitimatzaile eta bultzatzaile bihurtzen dela.

Joera horiek gurean ere izango dira, badira jada asko. Eta zer egingo dugu? Dagoenari eusten saiatu, *statu quo*-a ahalik eta gehien berreginez? Edo iragan ustez hobe baten nostalgiami helduta, erretrotopietan babestu? Ala gizarte berri bat sortu? Aldamioak aldatu? Gizarte bizigarriago bat lortzen saiatu? Alegia, distopiatik eta erretrotopiatik utopiara bidea nola egingo dugun da galderetako bat.

Euskal Herria 2040 zer-nolakoa izango den edo izatea nahiko genukeen aztertzen hastea da zenbaki honen helburua, 18 urte barruko Euskal Herrian jartzea gogoan, gaur jaioko litzatekeen norbaitek adin nagusigoa lortuko lukeen urtean. 18 urte, agian gehiegi ere bada; izan ere, prospektibak alda ditzake pandemia batek, gerra batek, klima muturreko batek, erregai gutxiagoko mundu batek... Agian, iraultza batek, iraultza on batek edo askok, nork daki.

Zahartzeaz, migrazio mugimenduez, lurralde orekaz, ongizate politiken eta zaintza eredu demokratizazioaz eta hizkuntzen egoera eta euskararen biziberritzeaz ari dira hainbat aditu. Imanol Esnaolak prospektiba ariketa orokor bat dakar beti ere desiratzen dugun gizarte baten jopuntua galdu gabe, Jule Goikoetxeak espazio fisiko eta birtual emantzipatzaileen beharra aldarrikatzen du, Felix Arrietak egungo zaintza sistematik sistema integral eta integratu baterako bidea marrazten digu, eta Garikoitz Goikoetxeak eta Itsaso Olaizolak euskararen eta euskal hiztunon geroa argitze-ko gakoak ematen dituzte. Amaiera Dom Campistronek ematen dio, ohi bezala, genero disidentzia eta harremanak jada aipatu ere egingo ez diren 2040ko Euskal Herri bat dantzan jarri.